

За науковим розподілом
1982, вересень
N 27-29
ЗЕД.

Наукова бібліотека
Одеского університету
Ім. І. І. Мечникова

п-959142

З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ РОКОМ, ДРУЗI!

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 27 (1480). 10 ВЕРЕСНЯ 1982 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

УРОЧИСТЕ СВЯТО ПЕРШОКУРСНИКІВ

Біля головного учебного корпусу зібралися першокурсники на своє перше в іхньому — вже студентському — житті свято. А якщо свято, то й не дивно, що до його початку молодь така збуджена, весела, відчуваєш, що смеється для неї нова, манива дорога в прекрасне.

До трибуни виходять представники ректорату, партійної, комсомольської і профспілкової організацій, викладачі. Затихають останні акорди музики, настає чарівна тиша.

Свято відкриває секретар парткому університету доцент Л. Х. Калустян:

— Дорогі першокурсники! Сьогодні відбувається знаменна подія в вашому житті і в житті нашого університетського колективу. Після нелегких вступних іспитів ви завоювали право бути студентами Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова — одного із найстаріших вузів країни, що має славні революційні, наукові і трудові традиції. Ви стали студентами в знаменний рік — рік 60-річчя утворення Союзу РСР.

Хвилина мовчання. Під звуки «Ревієму» представники факультетів покладають квіти до підніжжя пам'ятника студентам, викладачам і співробітникам університету, що загинули в роки Великої Вітчизняної війни.

— Високим стремлінням, — продовжує тов. Л. Х. Калустян, — виконали рішення ХХVI з'їзду КПРС, ХХVI з'їзду Компартії України, посилити якість і ефективність роботи — проникнута вся діяльність університетського колективу, тому потрібно працювати сьогодні набагато краще, ніж учора.

Поряд з радянськими студентами на I курсі будуть навчатись представники соціалістичних країн, свободолюбивої Африки, Азії та Латинської Америки. Від імені парткому, ректорату, комсомольської і профспілкової організацій тов. Л. Х. Калустян бажає іноземним громадянам великих успіхів в оволодінні знаннями,

Слово надається члену бюро Одеському обкому КП України першому секретарю Одеського міськкому КП України тов. П. С. Дацко. Відзначивши, що сьогодні в пузыні славетного міста-героя вступає понад 10 тисяч молодих людей і понад тисячу — в ОДУ, зокрема, він вітає студентів з великим в іхньому житті святом, підкреслює, що нашій країні дуже потрібні висококваліфіковані спеціалісти. Юнаки і дівчата починають свій шлях в славетному нашій країні університеті, чий прекрасні традиції належить продовжувати і примножувати молодій зміні, покликаний разом з багатомільйонним радянським трудовим народом створювати нові матеріальні і духовні цін-

ності. Молоді спеціалісти повинні завжди бути прикладом в своїй роботі скрізь і завжди, відчувати відповідальність перед Батьківщиною. Своє навчання студенти починають в рік знаменої дати — 60-річчя утворення Союзу РСР, в рік, коли наша партія прийняла, за ініціативою Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва схвалену травневим (1982 р.) Пленумом Продовольчу програму — з метою неухильного підвищення добробуту радянських трудівників. Крім того, підкреслює виступаючий, що навчання починається в другому році XI п'ятирічки, а закінчується в п'ятирічці XII, коли будівництво комуністичного суспільства набере ще більшого творчого розмаху.

Ректор університету професор В. В. Сердюк розповідає новому поповненню студентської сім'ї про один з найстаріших вузів країни, про ОДУ, який за 117 років свого існування пройшов великий славний шлях, який за успіхи в учбовій, науковій та виховній роботі, а також в зв'язку з 100-річчям з дня заснування Радянського уряду нагородив в 1965 році орденом Трудового Червоного Прапора, а в 1978 році йому присвоєно статус провідного вузу країни в галузі науково-дослідної роботи.

Розповідає ректор також про видатних вчених, викладачів, громадських діячів, котрі вчилися, виховувались в стінах ОДУ, працювали тут.

ЗА ГІДНИЙ ВНЕСОК У ПРОДОВОЛЬЧУ ПРОГРАМУ!

Звернення

СТУДЕНТІВ МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ОРДЕНА

ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА
УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА
ДО ВСІХ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ,
ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ НА ЗВИРАННІ ВРОЖАЮ-82.

Трудівники полів орденоносної Одеської області, виконуючи історичні рішення ХХVI з'їзду КПРС, травневого (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, готовуючи ударною працею зустріти знаменну дату — 60-річчя утворення СРСР, виростили хороший врожай винограду, овочів та інших сільськогосподарських культур у 1982 році. Цей врожай необхідно швидко і без втрат зібрати. У цій важливій державній справі ми, студенти Одеського державного університету, повинні надати трудящим сільського господарства щонайбільшу, дієву допомогу.

Сьогодні, коли вся країна успішно веде боротьбу за врожай 1982 року, ми, студенти механіко-математичного факультету, звертаємося до всіх студентів університету, які працюють на збирannні врожаю на полях колгоспів і радгоспів нашої області, із закликом надати допомогу трудівникам села на збирannні врожаю-82 і свою натхненною працею продовжити славні справи літнього трудового семестру, примножити традиції нашого вузу.

Зберемо великий урожай винограду, овочів та інших сільськогосподарських культур без втрат! Широко розгорнемо на збирannні врожаю соціалістичне змагання між факультетами і курсами під девізом: «Рішення ХХVI з'їзду КПРС — в життя!». Жодного дня без перевиконання норм! Будемо активно проводити у колективах політично-масову роботу: лекції, бесіди, випуски бойових листків, виступи агіткультиригад. Зробимо гідний внесок у велику всенародну справу — Продовольчу програму країни!

За дорученням колективу студентів — комсомольське бюро механіко-математичного факультету ОДУ.

Вітаючи першокурсників з початком нового навчального року, ректор закликає їх до класів всіх зусиль для успішного виконання тих завдань, які стоять перед колективом університету.

Про велику честь в прийманні першокурсниками естафети тих, хто вже закінчив Одеський державний університет в цьому році, про великі можливості прояву їх творчих здібностей і нахилів в стінах університету говорить декан фізичного факультету доктор Г. Г. Чемересюк.

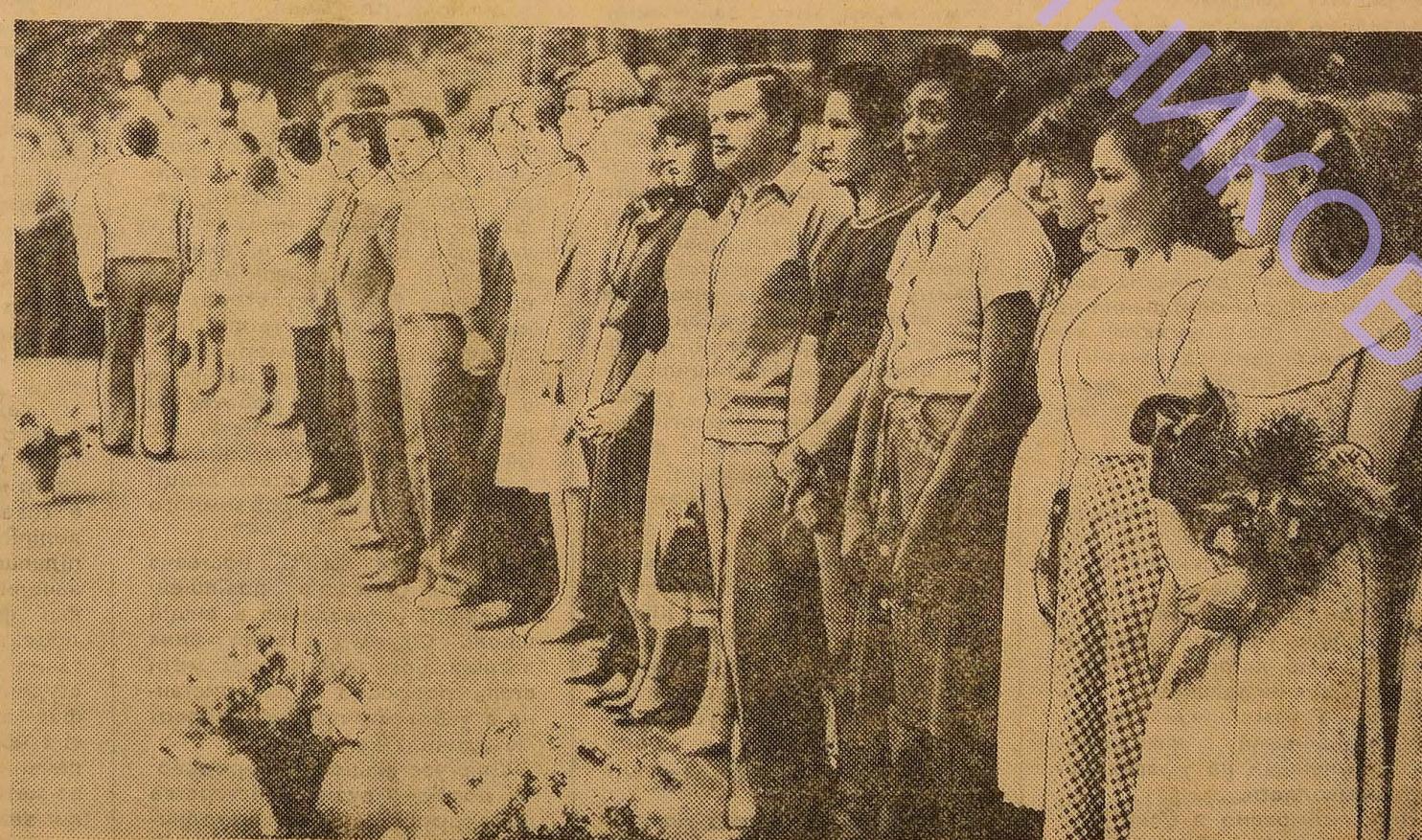
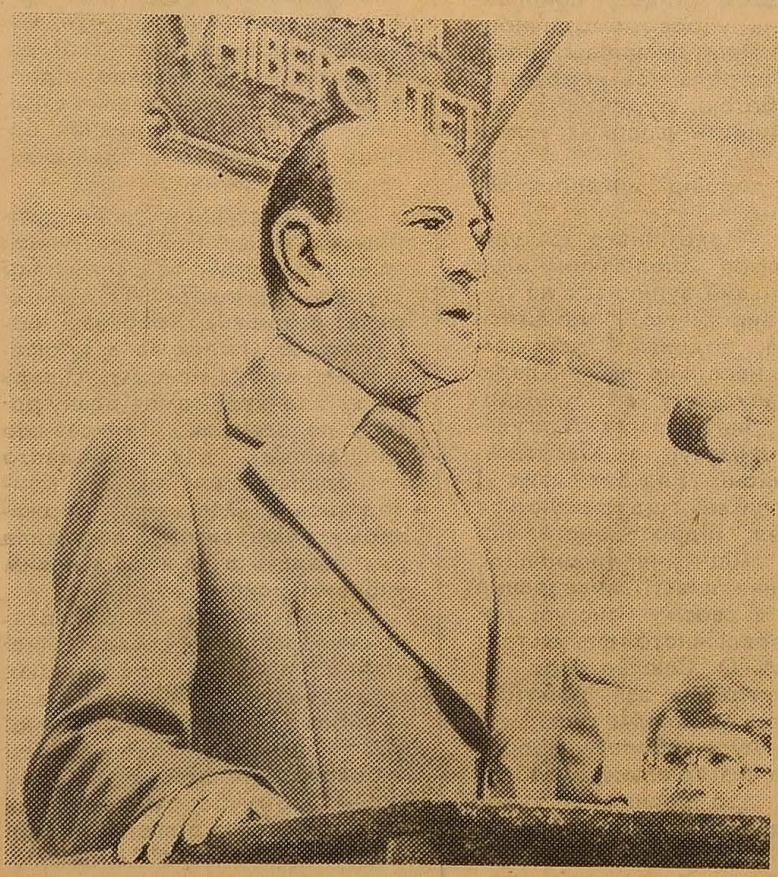
З початком студента життя, з новим учбовим роком від імені 6 тисяч членів комсомольської організації ОДУ першокурсників вітає секретар комітету комсомолу І. М. Ковалев. Зі словом відповідю виступає студентка I курсу біофаку М. Бутко.

За традицією, ректор уні-

верситету вручає першокурсникам символічний ключ від Країни знань, студентський квиток. Спалахнув символічний Вогонь знань. Гарячими іскорками відбивається він в доптилівих очах юнаків та дівчат. Над площею велично під звуки «Пісні про Леніна» звучить клятва студентів вчитися так, як заповідав великий Ленін, берегти і приємножувати славетні традиції доброго університету.

Закінчився міting, закінчилося свято, та воно продовжиться в напруженіх трудових буднях, на важкому шляху до оволодіння романтичними висотами улюбленої професії. Во фракел знань спалахнув сьогодні в збуджених юнацьких серцях, а це значить: бути новим зле-там!

Дорогі першокурсники, ща-ливот вам дороги!

Урочисте свято першокурсників. Виступає перший секретар Одеского міськкому Компартії України П. С. Дацко.

Фото О. Агоп'яна.

Новий учебний рік — нові завдання

ЗІ ЗБОРІВ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО КОЛЕКТИВУ

Як і кожний рік, за традицією, 31 серпня, напередодні учебного року, відбулися загальні збори професорсько-викладацького складу університету, присвячені підсумкам роботи в 1981—1982 році і завданням на новий учебний рік.

З доповідю з цього питання виступив ректор Одеського державного університету, професор В. В. Сердюк.

Головна увага колективу Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, — говорити довгівід, — в 1981—1982 учебному році була зосереджена на реалізації рішення ХХVI з'їзду КПРС. Постанови партії та уряду з питань підготовки кадрів спеціалістів для народного господарства країни. Матеріали з'їзду знайшли всеобще відображення в учебно-виховному процесі університету. Особлива увага приділялась також підвищенню якості викладання, зміцненню зв'язків з виробництвом, покращенню планування підготовки науково-педагогічних кадрів. Здійснювалася ідейно-виховна робота в колективах студентів та викладачів. На ефективність цієї роботи мали великий вплив підсумки Всеосвізної наради завідуючих кафедрами суспільних наук вищих учебних закладів.

Проведені заходи сприяли успішному виконанню планових завдань XI п'ятирічки.

В підрозділах університету широко розгорнута організаційно та ідейно-виховна робота по підготовці до 60-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік, по реалізації рішень трансформації (1982) Пленуму ЦК КПРС. Піред колективом поставлене завдання неухильно підвищувати рівень всієї організації змагання за гідну зустріч 60-ї річниці СРСР, спрямувати всі зусилля на рішення Продовольчої програми, забезпечення безумовного виконання установлених державним планом економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки завдань.

В 1981—1982 учебному році підготовче відділення працювало за двома формами навчання: вечірньої і денної. План прийому слухачів складав 233 особи.

Для виконання плану і якісного прийому слухачів силами деканатів, кафедр університету і викладачів, що працюють на підготовчому відділенні, була проведена певна робота з по-пуляризації підготовчого відділення та університетських спеціальностей.

У вересні на денній відділенні було зараховано 180 осіб і на вечірнє — 53.

Заняття на підготовчому відділенні почалися вчасно: на вечірньому відділенні — 1 жовтня, на денному — 1 грудня. На денному відділенні заняття проводились в першу зміну в спеціально закріплених аудиторіях. Гуртожитком були забезпечені всі слухачі денної відділення.

Контроль за самостійною роботою слухачів здійснювався шляхом щоденної перевірки виконання домашніх завдань, щоденного опитування на практичних (семінарських) заняттях, виконання слухачами і перевірки викладачами аудиторних та домашніх робіт: творів, диктантів тощо.

На протязі учебного року відсоналювалася управління учебно-виховною та методичною роботою в університеті. Проводилися семінари деканів і завідуючих кафедрами. Значна увага приділялась плануванню і виконанню учебного навантаження всіма категоріями професорсько-викладацького колективу, в тому числі штатними супісниками і викладачами, залученими на умовах по-годинної оплати.

Цілеспрямовано з боку ректорату велася робота по на-

данню деканатам і кафедрам дійової допомоги в плануванні учебного процесу. Поліпшено планування учебних занять на біологічному, геолого-географічному, механіко-математичному, фізичному, історичному факультетах. Проте, ми ще не змогли покращити роботу з якості планування учебних занять та оптимального використання аудиторного фонду на інших факультетах. Тут далася взнаки не тільки непідготовленість в методичному відношенні працівників деканатів, але і неправильна організаційна структура диспетчерської служби.

Далі тов. В. В. Сердюк зупиняється на питаннях успішності студентів в літньої екзаменації сесію 1981—1982 учебного року.

Середня по університету успішність на денний формі навчання в цьому році складає 95,3% (проти 95,2% в літньої сесії 1980—1981 уч. р.), якість навчання — 55% (проти 56% в попередньо літньо).

На ряді факультетів, в першу чергу на природничо-наукових, абсолютна успішність і показники якості навчання дещо підвищилися. Варто відзначити тенденцію до підвищенню абсолютної успішності на факультетах: геолого-географічному, хімічному, фізичному. На цих же факультетах відзначається також збільшення кількості студентів, що навчаються на «4» і «5».

Літня екзаменаційна сесія 1981—1982 уч. року показала, що на філологічному факультеті мали місце серйозні упущення з окремих параметрів учебно-виховної роботи. Так, з окремих предметів процент якості успішності нижче 50%. Як показує аналіз даних успішності студентів на філологічному факультету, зниження якості успішності відбулось на всіх курсах, крім четвертого.

Найнижча успішність зафіксована на II курсі. Це трапилось в основному за рахунок російського відділення.

При розгляді успішності студентів в розрізі дисциплін кафедр філологічного факультету виявилось, що знизились результати успішності в більшості кафедр факультету.

Це в першу чергу кафедра української літератури: якість навчання знизилась на 11%; кафедра російської літератури — на 13%. Найнижчу успішність по факультету показали студенти з дисциплін кафедри української мови.

Напрошується висновок, що деканат, громадські організації факультету, а також куратори мало цікавились потоковими результатами успішності, не було належного зв'язку деканатів з загальнounіверситетськими кафедрами, з закріпленими факультетами, викладачами.

Успішність по вечірньому навчанню дещо підвищилася в абсолютних показниках: 90% проти 89%. Значно зросла кількість встигаючих на «відмінно» і «добре», що склало 35% проти 31,5%. Покращила організацію і учебно-методичну роботу на формах навчання без відриву від виробництва: біологічний, юридичний, фізичний факультети. Підвищили показники в абсолютній успішності історичний, філологічний, біологічний факультети, факультет романо-германської філології, фізичний та юридичний факультети.

Робота кафедр суспільних наук велася у відповідності з рішеннями ХХVI з'їзду КПРС. Показником рівня учебно-виховної, наукової і методичної діяльності кафедр є успішність студентів. Показники успішності по університету в цілому стабільні вже на протязі ряду років.

На протязі учебного року в університеті проводилася пев-

на організаційно-методична робота по вдосконаленню самостійної роботи студентів і контролю знань в міжсесійний період і в ході екзаменаційних сесій.

Як і в першому, так і в другому семестрах 1981—1982 уч. року кафедрами під керівництвом і при сприянні організаційно-методичної комісії по контролю учебного відділу проводилась певна робота з планування, організації і контролю самостійної роботи студентів. Було визначене коло дисциплін, з яких не встигає найбільша кількість студентів, уточнені так звані «слабкі групи» студентів. Це групи, які за результатами зимової екзаменаційної сесії, міжсесійного контролю дали значну кількість нездовільних оцінок та неаестованих.

На фізичному факультеті це — 1, 2, 4 групи I курсу, 1, 4 групи II курсу. Не встигали студенти з фізики, теоретичної механіки. На механіко-математичному факультеті слабкими виявилися групи студентів з таких дисциплін, як рівняння математичної фізики та диференціальні рівняння. На хімічному факультеті більше всього одержали нездовільні оцінки студенти I курсу З групи — з фізики; III курс, З група — з фізічної полімерів і колоїдів та ін.

Посиленій контроль за слабковстигаючими студентами з боку кафедр факультетів та учебного відділу дав свої позитивні результати. Ми в абсолютній успішності легко вийшли на рівень минулых років.

Проте не було цілеспрямованої і постійної роботи на протязі учебного року по виконанню якості успішності. Кафедти і кафедри мало думали над тим, як потіснити оцінку «3».

Зменшити кількість «трієчників» можна при умові, якщо буде проведений цілий комплекс заходів, які забезпечать належну організацію та контроль самостійної роботи. Окремі факультети проводили таку роботу. Це видно із річних звітів та докладних записок за підсумками міжсесійного контролю і літньої екзаменаційної сесії, представлених групами аналізу. Якісно проведена робота на фізичному, хімічному, механіко-математичному факультетах. Варто відзначити, що всі природничо-наукові факультети ведуть пілну роботу по контролю за самостійною роботою студентів.

Однак, суттєвим недоліком являється невикористання багатьма викладачами 5—7-хвілинного опитування на лекціях, що мало б значніший ефект в педагогічному і методичному розумінні.

В університеті за 1981—1982 учебний рік дещо поліпшилась методична робота. Кафедти і кафедри переробили учебні програми. Окремі факультетські кафедри, а також кафедри педагогіки, психології, кафедри суспільних наук, опорні кафедри зайнялися питаннями розробки активних методів навчання. Ряд факультетів, таких, як історичний, геолого-географічний, вже використовують активні методи навчання в практиці учебової роботи. На кафедрах суспільних наук, педагогіки, окремих факультетських кафедрах читаються лекції з елементами проблемного навчання.

ХХVI з'їзд КПРС поставив завдання суттєвого поліпшення якості викладання в вищій школі. Одним із ефективних засобів досягнення цієї мети стала розробка і використання в учебному процесі учебно-методичних комплексів.

Для узагальнення передового досвіду вузів міністерства по розробці учебово-методичних комплексів дисциплін (УМК-

Д) 6—7 липня 1982 року в Одесі була проведена нарада-семінар проректорів з учебової роботи за участю начальників кафедр відділів. На семінарі були представлені кращі зразки комплексів. На нараді вироблені рекомендації по складу і структурі УМК-Д.

Ректорат, раді університету, методичним комісіям факультетів уже з початку нинішнього учебного року необхідно провести організаційну роботу з підготовки УМК-Д. Кожна кафедра ще в минулому учебному році підготовила по одному комплексу. Є в нас і схвалені спеціалістами зразки УМК-Д з радянської літератури і літератури народів СРСР, біохімії, радянського трудового права, радянського державного права, вищої математики.

Найближчим часом кафедри будуть ознайомлені з Положенням про учебово-методичний комплекс дисципліни, структурою комплексу, змістом кожного із документів комплексу.

Для створення комплексів та ефективного їх використаннями повинні підвищити роль ряду відділів і служб. Перш за все забезпечити організаційно-методичну функцію лабораторії методики учебного процесу, переключити відділ ТЗН з монтажних і ремонтних робіт на розробку методики застосування ТЗН і запровадження досвіду кращих кафедр в учебному процесі. В цьому комплексі служб повинні посісти своє місце фотолабораторія і художньо-формлювальна група. Всі вони повинні бути підлеглі технологічному і методичному забезпеченням учебного процесу.

Ректор В. В. Сердюк доловідає зборам про готовність факультетів і кафедр до нового учебного року, детально зупиняється на результатах роботи державних екзаменаційних комісій, захисту дипломних проектів, їх якості. Доповідач аналізує науково-дослідну роботу в університеті, особливо підкресливши, що зараз вона повинна бути спрямована, в основному, на виконання Продовольчої програми, накресленої трансформів (1982 р.) Пленумом ЦК КПРС. Високою оцінкою дав ректор роботі приймальної комісії, відзначивши, що набір поповнення студентів на перші курси пройшов в цьому році в добре і організовано. В новому учебному році в університеті буде працювати 811 викладачів, із них докторів наук, професорів, 60 осіб; кандидатів наук, доцентів — 384 особи.

Є всі можливості для того, щоб повніше використати резерви підвищення ефективності учебного процесу, поліпшити якість учебово-методичного забезпечення дисциплін, посилити контроль за самодіяльною роботою студентів і, отже, підвищити якість їх успішності.

Після доповіді почалось обговорення.

Декан біологічного факультету, доктор біологічних наук В. Н. Тоцький зупинився на питаннях виробничої практики студентів, поділився досвідом роботи, накопиченим викладачами факультету в Ботанічному саду, що берегах Тилігульського лиману, в Савранському районі. Ряд важливих і гострих питань, що стосуються використання підростаючого покоління, зміцнення дисциплін, підвищення якості викладання зачепив в своєму виступі декан філологічного факультету доцент А. О. Слюсар. Про питання контролю за роботою студентів, проблеми ліквідації формалізму в учебному процесі, і його матеріального забезпечення, про посилення учебово-методичної роботи говорили зав. кафедрою філософії гуманітарних факультетів про-

фесор І. М. Попова, та зав. кафедрою вищої математики, доцент А. В. Костін.

На питаннях становлення майбутнього спеціаліста, його виховання зупинився в своєму виступі секретар парткому ОДУ доцент Л. Х. Калустян.

— В роботі з першокурсниками, — говорить він, — у нас є ще чимало недоліків. Важливо з перших днів перевідування нового поповнення в університеті уміння організовувати свою працю, орієнтуватися в поточній науковій інформації. Тут важли

ЛАСКАВО ПРОСИМО, ДРУЗІ!

1 вересня разом з радянськими юнаками та дівчата-ми за студентську лаву сіли громадяні із соціалістичних країн та країн, що розвиваються.

В актовому залі деканату по роботі з іноземними студентами відбулось урочисте посвячення їх в першокурсники.

Нове поповнення тепло привітав декан по роботі з іноземними студентами доцент О. П. Федчук, який розповів про інтернаціональні традиції нашого вузу, про те, що вже сотні спеціалістів фізиків, хіміків, математиків, біологів, філологів, підготував для зарубіжних країн Одеський державний університет. Чимало з них підтримують тісні контакти з нами і з відчайдушністю згадують свої студентські роки.

Від імені студентів та аспірантів ОДУ з початком студентського життя першокурсників привітав аспірант

із Афганістану Мулькейджен.

— Нам пощастило навчатися в Радянському Союзі, де наука досягла величезних успіхів. Нарівні з радянськими студентами ми користуємося всіма досягненнями. Перед нами відкриті лабораторії, бібліотеки, читальні зали, стадіони, спортзали. Комуністична партія Радянського Союзу та Радянський уряд чимало уваги приділяють підготовці національних кадрів для народного господарства соціалістичних країн та країн, що розвиваються. Від вас, друзі, залежить, як ви скористаєтесь такими благами. Обов'язок кожного із вас перед своїм народом — вчитися з повною віддачею, щоб оправдати виявлене вам довір'я.

Щоб зрозуміти радянський спосіб життя, продовжує виступаючий, щоб добре зрозуміти один одного, треба перш за все оволодіти російською мовою — мовою народу,

який побудував першу в країні соціалістичну державу, народу-інтернаціоналіста, гуманіста, що став спорою світового революційного та національно-визвольного руху, великого народу, що очолює боротьбу за мир і безпеку на нашій планеті. Всім нам є чому вчитися у радянських людей!

Тепіло і широ привітав першокурсників стажист із Бангладеш. Пранеш Кумар Саха. Він порадив тим, хто починає навчання, багато працювати з перших же днів, наполегливо оволодівати знаннями.

— Дорогі друзі із країн, що розвиваються, — сказав Пранеш, — знаходитесь ви в новому суспільстві, в якому відсутня експлуатація людини людиною. Тут поряд з природними науками ми вивчаємо і суспільні. Щоб краще знати закони суспільного розвитку і процеси, які проходять у світі, потрібно серйозно відноситися до вивчення цих наук.

Бажаю вам великих успіхів у вашому першому студентському навчальному році!

Завідуюча кафедрою російської мови для іноземних студентів доцент М. Ф. Турутіна побажала всім першокурсникам успіхів в оволодінні російською мовою.

Під оплесками присутніх декан по роботі з іноземними студентами доцент О. П. Федчук вручив першокурсникам студентські квитки.

З відповідним словом виступив першокурсник хімічного факультету Віктор Ернандес (Республіка Куба).

К. ЄВДОКИМОВА,
викладач кафедри
російської мови
для іноземних студентів.

На знімку: На трибуні студент І курсу хімічного факультету посланець Республіки Куба Віктор ЕРНАНДЕС.
Фото О. Акоп'яна.

ПІСЬМО ИЗ ВЕНГРИИ СТУДЕНЧЕСКИЕ ГОДЫ

Писать и читать на родном языке мы быстро научились. И даже решать сложные математические уравнения. Но как трудно было на первом курсе изучать русский язык! Когда мы впервые вошли в аудиторию, нам казалось, что пять лет учебы — целая вечность. А сегодня мы сожалеем о том, почему студенческие годы так быстротечны. Но вернемся мысленно к первой экзаменационной сессии. Как сейчас слышим строгий голос преподавателя: «Тибор Ференци, контрольную по математике вы написали на «двойку». Так это же не так плохо, — радовались мы:

— ничего не сделать — и двойку получите! Тогда мы еще не знали, что советская «двойка» — это очень плохо. В Венгрии эта оценка приравнивается к вашей «тройке».

А учиться на механико-математическом факультете оказалось трудно. И, как всегда, на помощь пришли друзья. Это земляк Чиге Шандор, студент из Чехословакии Емил Гутняк, русский Толя Кореновский. Да и преподаватели понимали, как тяжело учиться в вузе, почти не зная языка. Всегда приходили на помощь декан факультета доцент Н. Я. Тихоненко, доцент Ю. М. Шман-

дин, преподаватель истории КПСС Воеводин, который очень строгий. Но это хорошо, когда преподаватель требовательный.

Сколько нового мы узнали за годы обучения! С нетерпением ожидали занятий по русскому языку. Преподаватель С. Е. Домрина, ст. преподаватель Л. В. Шошина не жалели ни сил своих, ни знаний, чтобы помочь нам, первокурсникам, познать красоту русской речи.

Мы уже дома в Венгрии. Но никогда не забудем наши студенческие годы.

Т. ФЕРЕНЦЗИ,
И. ВАНТУШ,
Г. УДВАРОШ,
выпускники мехмата
ОГУ (ВНР).

НОВІ КАНДИДАТИ НАУК

Нема більшого задоволення, нема більшої радості для справжнього вченого, як творчі успіхи, наукове зростання твоїх учнів.

Кінець попереднього 1981—1982 навчального року приніс радісну звістку, що у вченому ступені кандидата філологічних наук затверджено старшу викладачку Ізмайлівського педінституту Валентину Іванівну Вікаренко. Вона спочатку самотужки працювала над кандидатською дисертацією. Потім перевела в річній аспірантурі в нашому Одеському університеті, де й захистила дисертацію.

Досліджувала вона українську пролетарську літературу 20—40-х років за океаном — Канаді та США, зокрема творчість такого видатного прогресивного письменника, як Микола Тарновський. Дисертацію цікавили насамперед зв'язки цієї літератури з українським радян-

ським письменством, його благотворний вплив.

Тема Валентини Вікареної значною мірою цілинна для українського радянського літературознавства. В такому обсязі і так докладно, як у неї, дослідження проводилось чи не вперше. Вона широко використала матеріали прогресивної критики, комплекти українських газет, що видалися в ті три десятиччя в Канаді та США.

А перед початком нового 1982-83 навчального року ще одна радісна звістка: затверджено в кандидатському ступені одеську вчительку Аліну Григорівну Плезенку, яка захищала свою дисертацію у Кіївському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка. Як і Валентина Вікаренко, вона працювала в очолюваному мною науковому семінарі педагогів філологів, ряд років була старостою семінару.

Її тема — народження 1

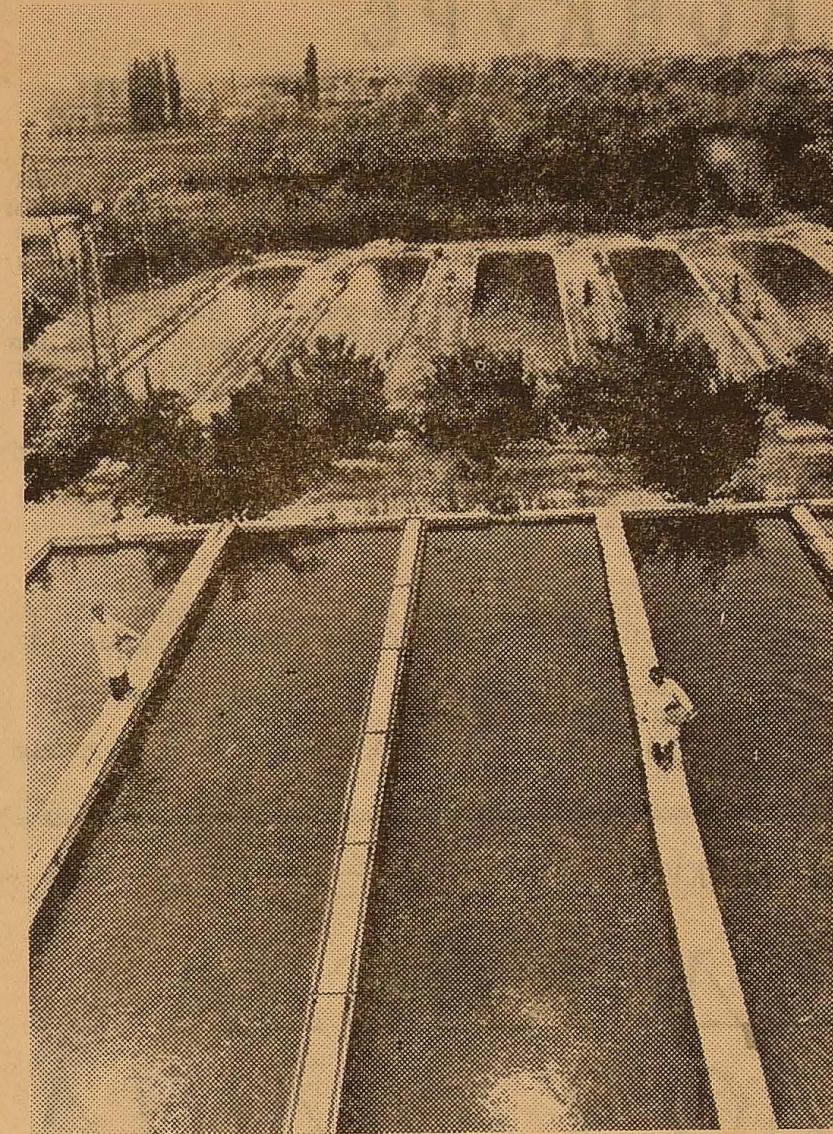
розвиток української біографічної драми з життя як роботи письменників. Останнього часу біографічні твори набирають усе більшого поширення в різних галузях літератури. П'єси про письменників — це здобуток української літератури саме в радянський час і над аналізом їх авторка роботи чимало попрацювала.

І Валентина Вікаренко, і Аліна Плезенко до захисту опублікували в республіканських виданнях чимало статей — фрагментів своїх дисертацій, зробили свої розшуки здобутком широкої громадськості, що цікавиться цими проблемами. Вони — двадцять п'ята і двадцять шоста мої учениці, які дісталі ступінь кандидатів філологічних наук. Хочеться цирко побажати їм наукових успіхів і в дальшому.

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
професор, доктор
філологічних наук.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

До 60-річчя утворення СРСР

ГОЛУБІ НИВИ ВІРМЕНІЇ

Вірменська РСР. Севанський рибокомбінат щороку дає 1200 тонн різноманітної риби. Одночасно з видобутком ведеться робота по відтворенню знаменитої севанської форелі. Кожного року в озеро випускають 8 мільйонів штук молоді цієї риби.

На знімку: Акналічне форелеве господарство. В цьому році воно доставитиме населенню республіки 65 тонн риби.

(Фотохроніка ТАРС).

В СУЗІР'Ї БРАТЕРСЬКИХ РЕСПУБЛІК

Тема теоретичної конференції, проведеної на філологічному факультеті, була присвячена 60-річчю утворення Союзу РСР і мала таку назву: «Єдиний народногосподарський комплекс — матеріальна основа братерської дружби народів СРСР». Перед учасниками стояли не прості завдання: визначити сутність, структуру та основні напрямки розвитку комплексу, вяснити місце кожної республіки в єдиному господарському організмі країни.

Чи під силу філологам справитися з таким великим обсягом нової для них інформації із галузі економіки, техніки, соціології та цілого ряду суміжних наук?

— Звичайно, під силу! — вважає Валерій Палій, студент IV курсу українського відділення. — Зрозуміло, мені довелось прочитати чимало літератури, бо цікаво було визначити діапазон застосування новин науки і техніки в народному господарстві. (Тема доповіді Валерія: «КПСС про значення прискорення науково-технічного прогресу для розвитку єдиного народногосподарського комплексу»). — Нові економічні знання згодиться найближчим часом. Уявляєте, скільки проблем доведеться вирішувати мені як командирі студентського загону «Оптиміст»!

Світлана Романець захопила інша тема: «Союзні республіки в єдиному народногосподарському плані СРСР».

— Давно займаюсь проблемою економічних зв'язків між братерськими республіками. Конференція дала можливість поділитися набутими знаннями з однокурсниками та почути їх думку про мою роботу.

Світлана так продумано і живо прочитала свою доповідь, що перед студентами

О. РИКОВЦЕВА,
студентка
філологічного факультету.

3 стор.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС «60 СЛАВЕТНИХ ЛІТ»

Идучи назустріч 60-річному ювілею СРСР, ректорат, партком, профком, комітет комсомолу університету разом з редакцією газети «За наукові кадри» продовжують конкурс на кращий художній твір (вірш, поему, оповідання, нарис).

У творах, запропонованих для участі в конкурсі, мають знаходити відображення соціалістичний спосіб життя, що сформувався протягом більш ніж 60-річної історії Радянської держави, дружба народів нашої країни, життя і праця радянської молоді, комсомолу, студентства.

Участь у конкурсі можуть взяти студенти, викладачі та співробітники університету.

На відзначення кращих творів встановлено премії:

Одна перша — 50 крб.

Дві других — по 30 крб.

Три третіх — по 20 крб.

Підсумки конкурсу будуть підведені в грудні 1982 р. Кращі з творів друкуватимуться на сторінках газети «За наукові кадри».

Вірші, оповідання, нариси з позначкою «На конкурс» просимо надсилати на адресу:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9, Редакція газети «За наукові кадри».

На конкурс

ВІД КІЄВА ДО ТАЛЛІНА

Мене завжди вабили подорожі. Невимовне передчуття зустрічі з чимось новим, небаченим!

...Працював я тоді, до вузи, робітником на залиобетонному заводі в Києві. На заводі експериментувалась нова технологічна лінія по виготовленню високоякісних, залибетонних конструкцій. Таллінські будівельники, керівництво тресту «Таллінспецбуд» замовили нам партію блоків та панелей, призначених для будівництва олімпійського комплексу — парусної регати. Замовлення було виконано. Залишилось тільки візвезти продукцію в далеку прибалтійську республіку.

...Сходить сонце, за нами залишаються останні квартали Києва, попереду — дорога в сотні кілометрів,

Незабаром побачу Білорусь, Литву, Латвию, Естонію. Яка вона велика, неосяжна, красива — наша земля!

Проїжджаючи Білорусь, на одній із галівин ми помітили стрімкий обеліск. Довкола багато могил. Всюди квіти. Між стовбурами старих, обшарпаных вітрами сosen видніється село — молоде, чепурне. А далі...

— Це братська могила, — пояснює Микола Степанович. — А саме село було потраплене фашистами. Я думаю, що люди сиді більше не повернуться...

Ми підходимо до обеліска. І всі машини, що швидко мчать по шосе, тут обов'язково уповільнюють хід. На піліті викарбувано десятки прізвищ людей різних національностей: Кашин, Іванченко, Абашідзе, Вайкаускас... Запитую, чому тільки у деяких бійців військове звання. І чую у відповідь, що це партизанска могила. А перед партізанами були й бійці Червоної Армії, які вийшли з оточення. Далі на своєму шляху ми зустрічали ще багато подібних обелісків — чи не в кожному селищі та містечку...

І ось ми в Талліні. Над Балтійським морем легкий туман. Повним ходом іде будівництво адміністративного центру регати.

— Як ви вчасно встигли!

— посміхається нам назустріч головний інженер будівництва Міхель Тамм.

Ще день — і довелось б припинити монтаж.

— Ми ж домовились — відказуємо з відчуттям гордості.

На будівельний майданчик під'їздять інші машини, наранжовані мармуром та гранітом.

— Ну, а це ось — подарунок з Криму, — пояснює нам інженер.

Завтра ми повертаемось додому, а сьогодні вечерею нас чекає прекрасна зустріч з будівельниками. Закінчується робоча зміна. Нашу машину розвантажено, блоки й панелі укріплені в необхідних місцях. Завтра прибудуть інші машини. І теж з різних куточків Радянського Союзу.

В прохолодному повітрі над темніючим морем догоре день. Ми зібрались біля будівельного вагончика. І розпочинається приемна, радісна розмова — естонською, російською мовами. Де

не вистачає потрібних слів, допомагають жести, міміка, інтонація, загальне приемне збудження. Говоримо про те, як пройде Олімпіада, чи сподобаються спортсменам, нашим гостям, олімпійські комплекси. Молодь просить Миколу Степановича заспівати українську народну пісню: його тут добре знають, не вперше з ним зустрічаються будівельники Талліна, не раз чули його проникливий спів. І ось він знову лінє над берегом і морем, вдалі якого зірдка лунають гудки кораблів. Особливе враження справляє пісня, яка звучить далеко від своїх рідних місць: і тут, на берегах Балтійського моря, відчуваєш себе ніби дома, серед близьких і рідних людей, яких завжди в будь-якому краю душевно поєднують і праця і краса...

Бо все це пояснюється одним глибоким змістовним словом — Батьківщина!

В. ПАЛІЙ,
студент IV курсу
філфаку (українське
відділення).

270000, Одеса-центр, вул.
П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ПІШІТЬ НАМ:

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста
206-841).

Там, де панує капітал

ТОКІО. Понад 100 жінок — службовців столичної компанії по страхуванню від нещасних випадків при пожежі і на воді виступають проти дискримінаційної політики адміністрації. Виконуючи однакову за об'ємом роботу, співробітниці компанії одержують зар-

плату вдвічі менше чоловіків.

Учасниці маніфестації (на знімку) проявляють солідарність з усіма трудівницями-жінками Японії, закликали згуртувати ряди в боротьбі з соціальною нерівноправністю.

(Фотохроніка ТАРС).

КНИГИ ПРО КОМСОМОЛ

«В. І. ЛЕНИН, КПСС о партійном руководстве комсомолом» (М., Політизатдат, 1978) — збірник, в якому вперше опубліковані документи про принципи, форми та методи керівництва партії комсомолом. Вони також показують, що на кожному новому етапі партія, виходячи із конкретних історичних умов, ставить перед комсомолом важливі цілі і завдання, визначає головний напрямок і найбільш ефективні засоби практичної роботи комсомольських організацій.

«Молодым строить коммунизм» (М., Політизатдат, 1978) — третє, дополнене видання збірника промов, виступів, статей та привітань Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Л. І. Брежнєва містить висловлювання з актуальних проблем комуністичного будівництва. Особливу увагу приділено геройчній історії Ленінського комсомолу та його завданням в сучасних умовах.

Автор книги «Единство цели» (М., Молодая гвардия, 1980) В. В. Криворученко розглядає теоретичні питання, принципи, форми і методи партійного керівництва комсомолом в умовах розвинутого соціалістичного суспільства.

Монографія доктора історичних наук О. М. Аапрікіна «Пролетарська революція и молодежь. Рождение комсомола» (М., Молодая гвардия, 1981) аналізує революційний молодіжний рух в нашій країні з дня перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції до утворення Російської Комуністичної Спілки Молоді в жовтні 1918 року. До роботи додано «Указатель союзов рабочей и крестьянской молодежи, упомянутые в книге».

Про героїчний шлях Все- союзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді розповідається в другому дополненні виданні книги О. М. Тяжельникова «Союз молодых ленинцев» (М., Політ-

издат, 1980).

В книзі С. А. Солдатова «Советы и комсомол» (М., Молодая гвардия, 1980) розглядаються організаційно-правові форми взаємодії Ради народних депутатів і комсомолу.

Кандидат історичних наук В. І. Пурщванідзе в брошури «Критика буржуазних фальсифікацій місця і ролі комсомолу в політичній системі розвинутого соціалізму» (К., Товариство «Знання» УРСР, 1982) викриває недостатність буржуазних концепцій ролі і місця комсомолу в соціалістичному суспільстві, принципів партійного керівництва молодіжним рухом.

Комсомольські роботи присвячені «Справочник комсомольского активиста» (М., Молодая гвардия, 1980), друге дополнене видання, і збірник «Вопросы организационной работы комсомола» (К., Молодь, 1980).

О. НОТКІНА,
головний бібліограф
НБ ОДУ.

ТРАДИЦІЇ ТА МОДА

Сьогодні в моді намітилась чітка орієнтація на вивчення народного мистецтва, особливостей національного костюма. З'явився новий напрямок у моделюванні — так званий фольклорний стиль. Саме він допомагає зберегти своєрідність у рисах нашого побуту й одягу.

Широкий розмах фольклорний стиль здобув у рік святкування 1500-річного ювілею Києва. Художники-модельери республіки з особливою любов'ю розробляють що лінію в моделюванні, справедливо вважаючи, що вироби, виконані за історичними мотивами і в традиціях народного костюма, допомагають зберегти чарівність народних обрядів, їх орнаменти. Вивчаючи культурну та історичну спадщину Київської Русі — архітектуру, образотворче мистецтво, скарби музеїв, експериментуючи, творчі одягу зуміли надати нинішній моді підкреслено оригінальні риси.

Значно урізноманітилися

форми сучасних костюмів. Жакети нині нагадують світку, гуню, сердак. Вони об'ємні, просторі, не заважають свободі рухів. За своїми розмірами жакети, як того вимагає сьогоднішня мода, більші від спідниці. Сучасні ж спідниці з заходом повторюють крій народних запасок і плащі.

Беруть свій початок у народному костюмі й модні комплекти, створені художниками Республіканського будинку моделей трикотажних виробів. У цих комплектах тактовно використовується не лише крій, а й ефектна орнаментика, багатобарвність.

Костюми для вечора і осо-

бліво для урочистих подій мають виразну лінію прямого силуету. М'які драпування тканин і трикотажні по-лоти з металевими нитками створюють враження спокійної величності. Особливу свою рідність і неповнірність надають сучасному ансамблю одягу дополнення, виконані за народними мотивами. Це — сумка, хоча й традиційних форм — кисета, торбинки, виготовлені з натуральної шкіри та різноманітно орнаментовані.

Більшість створених художниками моделей одягу та дополнення до нього вже освоєні підприємствами легкої промисловості України.

Н. РУМЯНЦЕВА,
головний мистецтвознавець
Українського інституту
асортименту виробів
легкої промисловості.

Редактор В. НІКОЛАЕВ.

ПІШІТЬ НАМ:

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 11852.